

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

ROMÂNIA
BUCUREȘTI

Bd. Libertății nr. 14
Sector 5, CP 050706
CF 4266189

Autoritate publică
autonomă

Tel.: +4 0213055356
Fax: +4 0213055354
cna@cna.ro
www.cna.ro

Decizia nr. 371 din 26.10.2021
privind sancționarea cu amendă de 20.000 lei a S.C. ANTENA 3 S.A.
cu sediul în BUCUREȘTI, Bd. Dimitrie Pompeiu nr. 9-9A, Iride Bussines Park,
Clădirea 14, parter, sector 2 CUI 15971591
Email: juridic@antena3.ro

- pentru postul ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS
București, Bd. Dimitrie Pompeiu nr. 9-9A, Clădirea 16, sector 2

Întrunit în ședința publică din 26 octombrie 2021, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat raportul întocmit de Direcția Monitorizare, în baza sesizărilor nr. 8240/14.09.2021 și 8515/20.09.2021, cu privire la emisiunea *Subiectiv* difuzată în data de 13.09.2021 de postul ANTENA 3–NEWS & CURRENT AFFAIRS.

Postul de televiziune ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS aparține radiodifuzorului S.C. ANTENA 3 S.A. (licența audiovizuală nr. S-TV 76.7/16.12.2003 și decizia de autorizare nr. 882.2-2/22.11.2016).

În urma dezbaterilor ce au avut loc după analizarea raportului de monitorizare și a vizionării unor selecții din înregistrarea emisiunii menționate, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. a încălcat prevederile art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului și ale articolelor 64 alin. (1) lit. a) și b) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare (Codul audiovizualului).

Potrivit dispozițiilor art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului: *Toți furnizorii de servicii media audiovizuale au obligația să asigure informarea obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor și să favorizeze libera formare a opiniilor.*

Conform prevederilor din Codul audiovizualului:

- art. 64 - (1) *În virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să respecte următoarele principii:*

- a) *asigurarea unei distincții clare între fapte și opinii;*
- b) *informarea cu privire la un subiect, fapt sau eveniment să fie corectă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.*

În fapt, postul de televiziune ANTENA 3 a difuzat, în direct, în data de 13 septembrie 2021, în intervalul orar 18.58-20.47, o ediție a emisiunii *Subiectiv*, moderată de Răzvan Dumitrescu.

În prima parte a emisiunii, în intervalul orar 18:58-19:44, în studio s-a discutat despre:

- protestele organizate în mai multe state din lume împotriva impunerii certificatului verde pentru accesul în anumite spații publice închise;
- eficiența vaccinului împotriva COVID-19 privind răspândirea virusului;
- studiul publicat în The Lancet;
- declarația făcută de vicepreședintelui Pfizer, într-un eveniment online, referitoare la Israel;
- măsurile de protecție luate de autorități la deschiderea școlilor în comparație cu măsurile luate pentru organizarea festivalului Untold;

-declarațiile făcute de doctorul Anthony Fauci în anul 2019 referitoare la prevenția contactării unei boli contagioase;

-obligativitatea deținerii certificatului verde pentru participarea la petreceri private.

Printre titlurile afișate pe ecran, în prima parte a emisiunii au fost și: ***THE LANCET: VACCINAȚII, ÎNCĂRCĂTURĂ VIRALĂ MULT MAI MARE DECÂT NEVACCINAȚII; ÎNCĂRCĂTURĂ VIRALĂ A VACCINAȚILOR, POSIBILĂ CAUZĂ A VALUL 4 PANDEMIC;***

Redăm din raportul de monitorizare aspectele semnalate de petenți prin sesizările menționate:

(...)Voce din off: ... ***Obligarea oamenilor să facă un vaccin care nu neutralizează patogenul și nici nu oprește răspândirea lui întră în contradicție flagrantă cu motivul invocat de guverne pentru impunerea pașaportului verde. Se pare că vaccinații nu doar că transmit, dar ar putea fi și mult mai contagioși. Un studiu publicat în Lancet și care nu a fost verificat încă arată că cei vaccinați au în mucoasa nazală o încărcătură virală de 251 de ori mai mare decât nevaccinații care contactează virusul. Studiul a fost făcut în Vietnam printre angajații unui spital.*** (...)

Redăm, mai jos, discuțiile care au avut loc în studio: (...)

S6 (rep.16:18-22:16, sel.19) (...)

A fost difuzată o înregistrare în limba ebraică, cu subtitrare în limba română afișată pe ecran, care a conținut imagini și comentarii din cadrul unei emisiuni difuzate de un post de televiziune din Israel.

Pe toată durata înregistrării, pe ecran au fost afișate următoarele informații: sigla postului de televiziune *Canal 12* (în partea din dreapta-sus a ecranului), *SURSA: CANAL 12, ISRAEL*, data: *12 SEPTEMBRIE 2021* (în partea din stânga-sus a ecranului) și adresa web: www.BANDICAM.com (în partea din centru-sus a ecranului).

Redăm, mai jos, transcriptul integral al înregistrării:

Titlu: ***BOMBA DIN ISRAEL! ÎNREGISTRARE ȘOCANTĂ CU VICEPREȘEDINTELE PFIZER***

Moderator: *Discutăm cu jurnalistul Arad Nir care ne-a adus o înregistrare foarte interesantă cu un director important.*

Arad Nir (jurnalist): *Această înregistrare provine dintr-un eveniment online pentru oameni de știință, de acum câteva zile, la care-a fost invitat și dr. Philip Dormitzer, vicepreședintele Pfizer și cercetătorul-șef al companiei. A analizat declinul în eficacitatea vaccinului lor. A vorbit despre Israel și a spus două lucruri care pe noi ne interesează foarte mult. 1) Pfizer se referă la Israel ca la un laborator, în toate aspectele legate de vaccin, o țară unde face experimente. 2) În contrast cu anunțurile făcute aici de Ministerul Sănătății, oficialul Pfizer spune că s-a căzut de acord ca în Israel să fie folosite numai vaccinuri Pfizer.*

A fost difuzată o altă înregistrare în care vicepreședintele Pfizer, Philip Dormitzer, a declarat următoarele:

Philip Dormitzer (vicepreședinte Pfizer): *Chiar de la începutul pandemiei, am stabilit un acord cu Ministerul Sănătății din Israel ca să se folosească exclusiv vaccinuri Pfizer și să le monitorizeze atent. E un laborator unde au vaccinat o mare parte din populație foarte timpuriu. Ne permite să anticipăm. Ce se întâmplă în Israel urmează să se întâmple în SUA după două luni.*

Apoi, au fost reluate comentariile din studio:

Moderator: *Aceste declarații contrazic ce ne spun nouă oficialii în Ministerul Sănătății (care neagă exclusivitatea pentru Pfizer). Pe de altă parte, suntem prima țară care a vaccinat. Firesc, Pfizer urmărește atent ce se întâmplă aici.*

Arad Nir (jurnalist): *Sigur că Pfizer urmărește ce se întâmplă aici dar ar fi mai firesc și mai corect să ne spună măcar că facem parte dintr-un experiment. Trebuie să ne ceară consimțământul și permisiunea de a participa într-un experiment al companiei, pe care-l consideră a fi o referință pentru SUA și restul lumii. Apropo, acum trei săptămâni am întrebat-o pe dr. Aloy-Preis (oficial pentru Sănătate Publică): de ce cetățenii din Israel sunt clienți captivi ai Pfizer? Uitați ce-a spus!*

Aloy-Preis: *În primul rând, nu suntem captivii nimănui. În nici un moment, nu a existat un acord exclusiv cu Pfizer.*

Arad Nir (jurnalist): *În alte țări, sunt folosite mai multe vaccinuri. Unii atribuie asta faptului că morbiditatea din alte țări e mai bună decât aici, în ciuda creșterii cazurilor. Unii experți cred că pentru a evita miocardita la adolescenți, ar fi bine să facă alt vaccin. Dar aici nu se poate (din cauza Pfizer). Peste exact o săptămână, FDA va discuta despre a treia doză, pe baza datelor colectate în Israel.*

Răzvan Dumitrescu: *Deci, este absolut incredibil ce-au descoperit jurnaliștii israelieni, se mirau și ei când au văzut această discuție a lui Dormitzer pe... sau mă rog, teleconferința respectivă, un fel de laborator, exclusivitate Pfizer, nu alt vaccin. Cum vedeți lucrurile doamna doctor?*

Monica Pop: *Eu n-aș fi... cum să spun? M-am opus la început ideii că tot circul ăsta este o înșelătorie. Da', din păcate ies la iveală niște lucruri la care nu m-am așteptat niciodată, nici ca medic, nici ca, nu știu, cetățean. Uitați-vă că se spun tot felul... tot timpul, lucruri care sunt, ori nereale, ori ne... nu sunt benefice pentru oameni și chiar nu înțeleg. ... De ce se favorizează răspândirea? Că asta se întâmplă, asta este cu green pass-ul asta este, oricare posesor de așa ceva poate fi infectat, știu foarte bine că dacă-i vaccinat el face o formă, uneori asimptomatică... (...)*

Monica Pop: *Da', înainte de a le vedea am o întrebare. Domnul Cîmpeanu a spus într-o emisiune, tot la acest post de televiziune, că a pus la dispoziția școlilor, asta în urmă cu niște luni, foarte multe teste de salivă care sunt niște teste...*

Răzvan Dumitrescu: *Cică nu sunt omologate și de aia nu le folosim, Austria le folosește.*

Vladimir Ionaș: *Nu le acceptă Ministerul Sănătății.*

Răzvan Dumitrescu: *România nu le omologhează.*

Vladimir Ionaș: *Nu le acceptă Ministerul Sănătății. (...)*

Monica Pop: *Stați puțin! Stați puțin, când le-a dat domnul Cîmpeanu trebuia să fie omologate și sunt convinsă că sunt. Sunt peste tot omologate, nu e adevărat că nu-s omologate.*

Răzvan Dumitrescu: *Cum e posibil ca Austria...*

Monica Pop: *Stați puțin!*

Răzvan Dumitrescu: *Țară membră a Uniunii Europene să le folosească fără probleme și-n România să te împiedici de omologare.*

Monica Pop: *Domnul Dumitrescu, el a... el a înfierat faptul că nu vor să le folosească și că la școli nu s-au folosit.*

Răzvan Dumitrescu: *Nu, alea nazale, da' alea pe bază de salivă sunt absolut neinvazive și despre alea (neinteligibil).*

Monica Pop: *Alea pe bază de salivă, el a spus că a distribuit la școli 400 de mii sau ceva, un număr foarte mare și că n-au fost folosite, că unii au refuzat să nu știu ce, lucruri pe care nu le înțeleg. Unde sunt testele alea? Să le facă acuma.*

Răzvan Dumitrescu: *Cică nu sunt omologate.*

Robert Cazanciuc: *Germanii au furnizat recent testele de salivă. (...)*

S8 (rep.28:08-31:47, sel.19)

În partea din stânga ecranului a fost afișată o imagine cu o pagină preluată de pe platforma SSRN în care au fost titrate, în limba engleză, următoarele informații: titlul studiului pe care *The Lancet* l-a publicat în varianta preprint, numărul de pagini și data postării.

Simultan, în partea din dreapta ecranului, s-au regăsit, titrate în limba română, mai multe informații referitoare la studiu: data postării și locul publicării acestuia, perioada și locul efectuării cercetării, dimensiunea eșantionului utilizat și concluzia cercetării, conform căreia persoanele injectate cu două doze de ser anti-COVID au o încărcătură virală în mucoasa nazală de 251 de ori mai mare decât persoanele care nu s-au vaccinat împotriva virusului SARS-CoV2.

Redăm, mai jos, comentariile făcute în studio:

Titluri: **THE LANCET: VACCINAȚII, ÎNCĂRCĂTURĂ VIRALĂ MULT MAI MARE DECÂT NEVACCINAȚII; ÎNCĂRCĂTURA VIRALĂ A VACCINAȚILOR, POSIBILA CAUZĂ A VALUL 4 PANDEMIC**

Răzvan Dumitrescu: *Bun, acuma, doamnelor și domnilor, urmează bomba și anume o să vă arăt un studiu pe care The Lancet îl publică, studiul este publicat varianta preprint, este un stadiu obligatoriu al acestor studii. Despre ce este vorba? Lancet, practic, pe 10 august publică un studiu aprobat de Oxford University Clinical Research Group, care trage concluzii alarmante privind măsura în care persoanele injectate cu două doze de ser anti-COVID19 transmit virusul SARS-CoV2. Este un studiu riguros controlat, având ca subiecți personalul medical dintr-un mare spital din Vietnam. Studiul a fost desfășurat pe perioada a două săptămâni, a 7-a și a 8-a după injectarea cu a doua doză de vaccin anti-COVID. Studiul constată că persoanele complet vaccinate au în mucoasa nazală o încărcătură virală de 251 de ori mai mare decât cele nevaccinate. Repet, personal medical vaccinat cu ambele doze, a 7-a și a 8-a săptămână după vaccinare. Cu alte cuvinte, aceste inoculări transformă persoanele vaccinate care intră în contact cu SARS-CoV2 în purtătoare ale unei încărcături virale neobișnuit de mari chiar înainte de a dezvolta simptome. Poate că nici nu se îmbolnăvesc, poate că nici nu fac o formă gravă persoanele respective. Da' când ai o încărcătură virală atât de mare transmiți și virusul cu o putere mult mai mare. Deci, aveți și dovada publicării în The Lancet. Întrebarea este dacă sunt îngrijorați, dacă iau în serios lucrurile astea, hai să spunem așa, specialiștii din România, sau pur și simplu închid ochii pentru că deranjează un astfel de studiu.*

Răzvan Dumitrescu: *Doamna Monica Pop!*

Monica Pop: *Cum să deranjeze? Studiile astea spun un adevăr.*

Răzvan Dumitrescu: *Păi, mă întreb dacă... Stați puțin! Cum să nu deranjeze? Opiniile ale unui inventator, MRNM au fost cenzurate pe platforme de socializare.*

Monica Pop: *Sunt consternată pentru că nu m-am așteptat să fie chiar așa de mare diferența. Deci, e foarte mare. Nu mi-am imaginat că poate fi, m-am gândit că poate fi încă o dată, știu eu, dar nu de 251 de ori, deci mi se pare incredibil și asta arată, într-adevăr... Aduceți-vă aminte în ce hal au sărit la gâtul nostru când noi am spus același lucru, că vaccinații se infectează și transmit. Asta arată, cum să spun? Încep să iasă la iveală tot felul de lucruri și eu sper că oamenii se trezesc și înțeleg că în afară de vaccin trebuie să facă și test, și e vorba de intrare în colectivitate, iar ceea ce ați arătat acolo cu acest studiu este efectiv consternant. Sunt foarte curioasă ce părere, sau cum ar răspunde la întrebarea dumneavoastră domnul Rafila, de exemplu, care, mă rog, susține niște teorii, el știe de ce face așa, să vedem ce spune despre lucrul acesta. Ori neagă, părerea mea, ori neagă existența acestui studiu sau veridicitatea lui, ori dacă... dacă îi dă crezare...*

Răzvan Dumitrescu: *Au mai fost alte studii care arătau că încărcătura virală e în cel mai bun caz egală între vaccinați și nevaccinați, numai că, atenție, asta este studiu făcut între personalul medical.*

Monica Pop: *Tocmai, tocmai.*

Răzvan Dumitrescu: *Ceea ce este cu atât mai interesant, pentru că te duci acolo și te poți infecta de la un, mă rog, un cadru medical care nu dezvoltă boala, nu dezvoltă eventuale simptome.*

Monica Pop: *Despre asta e vorba la toți.*

Răzvan Dumitrescu: *Dar a cărui încărcătură virală este atât de mare încât ai șanse foarte mari să te infectezi.*

Monica Pop: *Domnul Dumitrescu, eram curioasă să știu acest studiu, dacă se poate face, sau dacă l-au făcut și la ne cadre medicale, pentru că un cadru medical este într-un anumit fel protejat de imunitatea lui...*

Răzvan Dumitrescu: *Așa este. Nu, e pe cadre medicale într-un spital din Vietnam.*

Monica Pop: *Tocmai.*

S9 (rep.31:48-38:04, sel.19)

Răzvan Dumitrescu: *Dar, atenție la Fauci, pentru că dacă vedeți ce spunea prin mai 2019 Fauci despre măști, despre cum e cu imunitatea, despre ce trebuie să faci, este o discuție cu un moderator de la Bloomberg, de la postul de televiziune Bloomberg, prieten cu Fauci moderatorul altminterea, așa rezultă din discuția lor, și ce susținea pe urmă după ce a început pandemia.*

Robert Cazanciuc: *Dacă-mi permiteți, că...*

Răzvan Dumitrescu: *Imediat, imediat, vă rog! Iată imaginile cu Fauci, momentul este mai 2019, ce susținea atunci și ce susține acum.*

A fost difuzată o înregistrare în limba engleză, cu subtitrare în limba română afișată pe ecran, care a conținut un fragment din cadrul unei emisiuni difuzate în anul 2019, în care a fost invitat doctorul Anthony Fauci. Pe toată durata înregistrării, în colțul din dreapta-sus al ecranului au fost afișate următoarele informații: **SURSA: BLOOMERANG**, data difuzării: **23 MAI 2019**.

Moderator: *Cel mai bun mod în care pot preveni contactarea unei boli infecțioase și să vin să mă tratați care e? Să port mască?*

Anthony Fauci: *Nu, nu!*

Moderator: *Să fug dacă tușește sau strănută cineva?*

Anthony Fauci: *Nu. Trebuie să eviți lucrurile paranoice și să faci ceva ce are sens: să te hrănești bine, să nu fumezi, tu n-o faci, știu. Știu că nu bei, cel puțin nu mult - e bine. Trebuie să faci exerciții fizice, știu că nu faci cât ar trebui. Să dormi bine. Cred că lucrurile normale, cât mai naturale și sănătoase sunt cele mai potrivite să nu te îmbolnăvești.*

Moderator: *O să încerc să fac asta și când ne vedem din nou poate o să fiu mai sănătos.*

Anthony Fauci: *Cred că vei fi.*

După difuzarea înregistrării, discuțiile în studio au continuat astfel:

Răzvan Dumitrescu: *După care a venit virusul și deja chestia care părea paranoică cu purtarea măștii și să te ferești de strănut, devenea obligatorie și regulă. De ce râdeți domnul Ionaș? E domnul Fauci, se poate? Nu se poate să râdeți.*

(...)

Robert Cazanciuc: *Vorbea doamna doctor de virus și apăruse președintele României pe ecran în dreapta. Vă întrebasesc puțin mai devreme doamna doctor ce-ar fi făcut doctorul Rafila într-o asemenea situație, cu un asemenea studiu științific. Eu stau să mă întreb ce-ar fi făcut România cu doctorul Rafila în fruntea guvernului dacă președintele României, cel cu masca de mai devreme, ar fi respectat voința românilor și ar fi dat guvernarea în decembrie anul trecut celui care a câștigat...*

Răzvan Dumitrescu: *Nu puteți da timpul înapoi ca să aflați.*

Robert Cazanciuc: *Nu, dar putem să învățăm din greșelile trecutului. Cred că România putea să arate altfel astăzi cu doctorul Rafila. Ce făcea cu acest studiu? Bănuiesc că le pune la oală cu alte studii și ar fi încercat să discute cu oamenii rezonabili, decenti care sunt cele mai potrivite măsuri.*

Răzvan Dumitrescu: *Știți căăștia de la Oxford sunt foarte rezonabili și decenti.*

Robert Cazanciuc: *Sigur, un asemenea... un asemenea studiu nu poate fi ignorat, trebuie văzut în ce condiții a fost făcut el, trebuie comparat cu alte studii.*

Răzvan Dumitrescu: *Da, dar e vorba de personal medical.*

Robert Cazanciuc: *Noi nu știm, mă întrebați ce fac specialiștii. Care specialiști, domnule Dumitrescu? Adică un asemenea studiu la cine ajunge în România? (...)*

Vladimir Ionaș: *Să nu uităm că inclusiv președintele României la început a spus că-i o simplă răceală.*

Răzvan Dumitrescu: *Bun, dar între timp a trecut.*

Vladimir Ionaș: *Acum câteva luni au spus că au oprit pandemia.*

Răzvan Dumitrescu: *E o răceală mai complicată. Doamna Grapini, ce părere aveți?*

Maria Grapini: *În primul rând vă felicit că le dați ca informații. Este foarte important.*

Răzvan Dumitrescu: *Sunt publice. Adică, sunt oficiale, sunt publice, sunt de pe canale mainstream.*

Maria Grapini: *Evident, evident.*

Răzvan Dumitrescu: *Da. Să vrei să nu le vezi și nu poți.*

Maria Grapini: *1) Domnul Fauci a dat declarații de genul ăsta și n-au fost singurele, și nu este singurul care a făcut declarații în contradictoriu, o să ne ducă pe noi la paranoia. El spunea că noi facem paranoia dacă vrem astea. ăsta-i 1. 2) Dacă nu sunt adevărate lucrurile spuse în aceste studii, și cel ce a spus cu Israelul, și ultimul pe care l-ați prezentat, oficialii de la Organizația Mondială a Sănătății până la cine dorește, n-au decât să-i dea în judecată, da' vedeți că nu spun nimic. Ei nu ies nici măcar să contraargumenteze la aceste studii, să spună: „Stai, domnule! Nu-i adevărat!” Există la nivel de Uniune Europeană responsabilitatea unei informații false. Da' de ce nu iese nimeni, niciun oficial? Nici de la nivel de Uniunea Europeană, nici de la nivelul Organizației Mondiale a Sănătății la care se plătește. ...*

Analizând raportul de monitorizare și vizionând secvențe din înregistrarea emisiunii *Subiectiv*, difuzată în data de 13 septembrie 2021, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a încălcat prevederile articolelor 3 alin. (2) din Legea audiovizualului și 64 alin. (1) lit. a) și b) din Codul audiovizualului care instituie în sarcina acestuia obligația asigurării unei informări corecte și obiective a publicului.

Astfel, făcând aplicarea dispozițiilor legale invocate, prin raportare la fapta constatată în conținutul emisiunii analizate, membrii Consiliului au constatat că, în contextul dezbaterii ce a avut loc în jurul unui articol apărut în publicația *Lancet*, unde s-a afirmat că vaccinații transmit mai repede COVID-19 decât nevaccinații, radiodifuzorul nu a asigurat o informare obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor pentru a favoriza libera formare a opiniilor și nu a asigurat o distincție clară între fapte și opinii, unele informații nefiind verificate și prezentate în mod imparțial și cu bună-credință.

Deși, membrii Consiliului au atras atenția radiodifuzorilor, prin Instrucțiunea nr. 5/22.12.2020 referitoare la desfășurarea în audiovizual a campaniei de informare și comunicare privind vaccinarea împotriva COVID-19 în România, că au obligația ca, în cadrul emisiunilor informative și de dezbatere în care se abordează subiectul privind vaccinarea împotriva COVID-19, să asigure respectarea obligațiilor legale privind informarea corectă a publicului, respectiv, rigoare și acuratețe în prezentarea și dezbateră subiectului privind vaccinarea împotriva COVID-19, comunicarea clară a beneficiilor, riscurilor și a importanței campaniei de vaccinare, difuzarea de informații preluate din surse oficiale și surse de încredere, naționale și internaționale, astfel încât serviciile media audiovizuale să poată contribui la combaterea contaminării publicului cu fake news apărute pe rețelele de socializare, verificarea oricăror informații legate, direct sau indirect, de subiectul privind vaccinarea împotriva COVID-19, radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. a nesocotit aceste obligații, în sensul că, în cadrul emisiunii analizate s-a constatat existența unor derapaje de la îndatoririle legale, care au avut consecințe grave asupra sănătății publice cu privire la informațiile medicale prezentate conform unui articol publicat în revista *LANCET*, despre un studiu ce a vizat transmiterea variantei Delta SARS-CoV-2 printre lucrătorii din domeniul sănătății vaccinați, Vietnam, astfel cum rezultă din conținutul raportului de monitorizare.

Deși, în timpul emisiunii, în partea din dreapta ecranului, s-au regăsit titrate în limba română, mai multe informații referitoare la studiul în cauză: data postării și locul publicării acestuia, perioada și locul efectuării cercetării, dimensiunea eșantionului utilizat și concluzia cercetării, conform căreia persoanele injectate cu două doze de ser anti-COVID au o încărcătură virală în mucoasa nazală de 251 de ori mai mare decât persoanele care nu s-au vaccinat împotriva virusului SARS-CoV2, membrii Consiliului au contatat că informația prezentată nu a fost corectă și obiectivă pentru a favoriza libera formare a opiniilor, astfel cum dispun prevederile art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului.

Membrii Consiliului consideră că informațiile prezentate de moderatorul emisiunii cu privire la studiul aprobat de Oxford University Clinical Research Group, „...**care trage concluzii alarmante privind măsura în care persoanele injectate cu două doze de ser anti-COVID19 transmit virusul SARS-CoV2.**”, că „...**Studiul constată că persoanele complet vaccinate au în mucoasa nazală o încărcătură virală de 251 de ori mai mare decât cele nevaccinate...**”, și „**Cu alte cuvinte, aceste inoculări transformă persoanele vaccinate care intră în contact cu SARS-CoV2 în purtătoare ale unei încărcături virale neobișnuit de mari chiar înainte de a dezvolta simptome. Poate că nici nu se îmbolnăvesc, poate că nici nu fac o formă gravă persoanele respective. Da' când ai o încărcătură virală atât de mare transmiți și virusul cu o putere mult mai mare. Deci, aveți și dovada publicării în The Lancet.**”, nu au fost corecte și obiective, având în vedere că, studiul respectiv nu făcea referire la cazurile de infectare cu SARS-CoV2, ci la transmiterea tulpinii DELTA, conform titlului acestuia, publicat în prestigioasa revistă LANCET pe 10 august, de un grup de cercetători din Vietnam, intitulat “Transmission of SARS-CoV-2 Delta Variant Among Vaccinated Healthcare Workers, Vietnam” (<https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm...>).

Consiliul consideră că, discuțiile și comentariile ce au avut loc după prezentarea informației de către moderator au fost însușite integral de către invitați, în condițiile în care aceștia nu aflaseră despre acest studiu, și care au avut drept consecință neîncrederea și teama publicului în vaccinul împotriva SARS-CoV-2. De exemplu:

Monica Pop: Sunt consternată pentru că nu m-am așteptat să fie chiar așa de mare diferența. Deci, e foarte mare. Nu mi-am imaginat că poate fi, m-am gândit că poate fi încă o dată, știu eu, dar nu de 251 de ori, deci mi se pare incredibil și asta arată, într-adevăr... Aduceți-vă aminte în ce hal au sărit la gâtul nostru când noi am spus același lucru, că vaccinații se infectează și transmit. Asta arată, cum să spun? Încep să iasă la iveală tot felul de lucruri și eu sper că oamenii se trezesc și înțeleg că în afară de vaccin trebuie să facă și test, și e vorba de intrare în colectivitate, iar ceea ce ați arătat acolo cu acest studiu este efectiv consternant.

Sub acest aspect, informația prezentată publicului nu a fost obiectivă și corectă, având în vedere că, potrivit studiului respectiv, personalul medical dintr-un spital din Vietnam, vaccinat anterior pentru tulpinile mai vechi și care lucrau cu pacienți COVID au devenit pozitivi pentru varianta DELTA și, deși complet vaccinați ei au avut o concentrație de anticorpi semnificativ mai redusă decât cei vaccinați care nu s-au reinfectat cu DELTA, răspunzând mai slab la vaccinare. Or, informarea publicului prin voce din off potrivit căreia:

Voce off: Obligarea oamenilor să facă un vaccin care nu neutralizează patogenul și nici nu oprește răspândirea lui intră în contradicție flagrantă cu motivul invocat de guverne pentru impunerea pașaportului verde. Se pare că vaccinații nu doar că transmit, dar ar putea fi și mult mai contagioși. Un studiu publicat în Lancet și care nu a fost verificat încă arată că cei vaccinați au în mucoasa nazală o încărcătură virală de 251 de ori mai mare decât nevaccinații care contactează virusul. Studiul a fost făcut în Vietnam printre angajații unui spital.” nu este conformă cu mențiunile precizate în studiul ce a constituit subiect al unui articol publicat în revista Lancet.

Așadar, concluzia reală a studiului arată că personalul medical vaccinat avea o încărcătură de virus DELTA în căile respiratorii de 251 de ori mai mare comparativ cu cazurile de infectare cu tulpini mai vechi (detectate în perioada martie-aprilie 2020), fapt ce dovedește contagiozitatea mai mare a variantei DELTA, și nu faptul că cei vaccinați au o încărcătură

virală de 251 de ori mai mare decât cei nevaccinați, cum în mod incorect și părtinitor a prezentat moderatorul emisiunii.

De altfel, într-o declarație publică, autorii studiului au subliniat că încărcătura virală nu avea nimic de a face cu starea de vaccinare, declarându-se ferm în favoarea vaccinării pe baza dovezilor „*copleșitoare privind eficiența vaccinurilor*”, astfel încât, informația prezentată de radiodifuzor a fost denaturată, fapt de natură să afecteze comportamentul publicului telespectator în ceea ce privește vaccinarea împotriva virusului SARS-CoV-2.

Având în vedere aceste aspecte, membrii Consiliului au constatat că informațiile prezentate de moderator nu au fost corecte și prezentate în mod imparțial și cu bună-credință, ținând cont de faptul că, prin informațiile transmise publicului s-a indus ideea că persoanele vaccinate transmit virusul COVID-19 și ar putea fi mult mai contagioase decât cele nevaccinate. Or, având în vedere argumentele din studiul amintit potrivit cărora „*încărcătura virală nu avea nimic de a face cu starea de vaccinare a individului infectat*” și „*că există dovezi copleșitoare privind eficacitatea vaccinurilor în prevenirea bolilor severe și a decesului cauzat de COVID-19. Studiul nostru nu oferă dovezi contrare. Susținem cu tărie vaccinarea ca instrument critic împotriva COVID-19 și consecințele teribile ale pandemiei*”, membrii Consiliului au constatat că informațiile prezentate în cadrul emisiunii au fost părtinitoare, incorecte și neverificate, fapt ce contravine prevederilor art. 64 alin. (1) lit. b) din Codul audiovizualului, potrivit cărora informarea cu privire la un subiect, fapt sau eveniment să fie corectă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.

Consiliul a apreciat, de asemenea, că informațiile prezentate nu au fost verificate și comunicate publicului în mod corect și obiectiv, fapt ce rezultă chiar din prezentarea prin voce din off a radiodifuzorului: „... **Un studiu publicat în Lancet și care nu a fost verificat încă, arată că cei vaccinați au în mucoasa nazală o încărcătură virală de 251 de ori mai mare decât nevaccinații care contactează virusul. Studiul a fost făcut în Vietnam printre angajații unui spital.**”. Pe de altă parte, pentru ca informația să fie corectă și obiectivă, radiodifuzorul avea obligația să prezinte și opinia unui specialist care să fi analizat studiul în cauză și să-și exprime părerea cu privire la conținutul acestuia, astfel încât publicul să-și poată forma propria opinie cu privire la veridicitatea informațiilor transmise.

De asemenea, membrii Consiliului consideră că informațiile prezentate nu au fost de bună-credință, având în vedere că radiodifuzorul nu le-a difuzat în conformitate cu traducerea din titlul studiului publicat într-un articol din revista Lance „*Transmiterea variantei Delta SARS-CoV-2 printre lucrătorii din domeniul sănătății vaccinați, Vietnam*” și nici cu studiul în sine, care se referea la personalul medical vaccinat anterior pentru tulpinile mai vechi, și care, lucrând cu pacienți COVID, au devenit pozitivi pentru varianta DELTA.

De altfel, chiar unul dintre invitați a afirmat că acest studiu „... **trebuie văzut în ce condiții a fost făcut el, trebuie comparat cu alte studii.**”, lucru care nu s-a întâmplat în cadrul emisiunii, ceea ce atestă faptul că informațiile comunicate publicului trebuiau verificate și prezentate cu bună-credință pentru a respecta norma prevăzută la art. 64 alin. (1) lit. b) din Codul audiovizualului.

Totodată, Consiliul a constatat că informațiile prezentate de radiodifuzor, atât în titlurile afișate pe ecran: **THE LANCET: VACCINAȚII, ÎNCĂRCĂTURĂ VIRALĂ MULT MAI MARE DECÂT NEVACCINAȚII; ÎNCĂRCĂTURĂ VIRALĂ A VACCINAȚILOR, POSIBILA CAUZĂ A VALUL 4 PANDEMIC**, cât și prin afirmațiile din studiul menționat potrivit cărora „... **persoanele injectate cu două doze de ser anti-COVID19 transmit virusul SARS-CoV2.**” și că „... **că persoanele complet vaccinate au în mucoasa nazală o încărcătură virală de 251 de ori mai mare decât cele nevaccinate.**”, reprezintă afirmații neprobate și care depășesc limitele unor simple opinii.

Prezentând astfel informațiile, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul nu a asigurat o distincție clară între fapte și opinii, având în vedere că acestea nu pot fi catalogate ca fiind simple „opinii”, „judecăți de valoare” sau „convingeri”, în condițiile în care din conținutul acestora rezultă că au constituit aprecieri factuale susceptibile de a fi demonstrate și probate, încălcându-se astfel prevederile art. 64 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului, potrivit cărora în virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să asigure o distincție clară între fapte și opinii.

Per ansamblu, prin modul de prezentare, membrii Consiliului consideră că radiodifuzorul a depășit cadrul legal reglementat de asigurare a imparțialității informațiilor, astfel cum prevăd normele invocate anterior și reținute de membrii Consiliului la aplicarea sancțiunii.

În calitate de garant al interesului public, în baza competențelor și obligațiilor stabilite prin lege, Consiliul Național al Audiovizualului consideră că radiodifuzorii au obligația de a informa publicul în mod corect în legătură cu problemele de interes public, iar acest lucru trebuie făcut fără a se aduce atingere dreptului la informare corectă. Libertatea de exprimare, ca principiu fundamental al statului de drept, presupune respectarea normelor de drept interne și internaționale care garantează tuturor persoanelor dreptul de a se manifesta potrivit propriilor opțiuni, iar alin. (2) a art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede că exercitarea libertății de exprimare comportă îndatoriri și responsabilități, putând fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru a garanta protecția reputației sau a drepturilor altora.

Curtea de la Strasbourg a statuat că exercitarea libertății de exprimare include obligații și responsabilități, a căror întindere depinde de situație, iar garanția oferită de art. 10 din Convenție este subordonată condiției ca cei interesați să acționeze cu bună credință, cu respectarea deontologiei jurnalistice (*Radio France și alții c/Franței; Colombani și alții c/Franței; Bladet Tromsø și Stensaas c/Norvegiei, Cumpănă și Mazăre c/Romaniei; Stângu și Scutelnicu c/României*).

În acest sens, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, în Rezoluția nr. 1003/1993 cu privire la etica jurnalistică, precizează că presa este obligată să se supună unor principii etice, ferme, prin care se garantează libertatea de exprimare și dreptul fundamental al cetățeanului de a primi informații corecte și opinii sincere, bazate pe adevăr, asigurate prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare, descriere și narare.

Având în vedere aceste aspecte, ținând cont de criteriile de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, și a faptului că radiodifuzorul a mai fost sancționat, în ultimul an, cu mai multe somații și amenzi pentru încălcarea aceluiași prevederi legale privind asigurarea informării corecte a publicului, membrii Consiliului au propus sancționarea radiodifuzorului cu amendă în cuantum de 20.000 lei.

Supusă la vot, sancțiunea a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului.

În temeiul art. 90 alin. (1) lit. h) și alin. (2) și al art. 91 alin. (1) și (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. având licența audiovizuală nr. S-TV 76.7/16.12.2003 și decizia de autorizare nr. 882.2-2/22.11.2016 pentru postul de televiziune ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS **se sancționează cu amendă în cuantum de 20.000 lei** pentru încălcarea prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului și ale art. 64 alin. (1) lit. a) și b) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2: În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3: Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principala emisiune de știri, următorul text:

“Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu amendă de 20.000 de lei postul ANTENA 3, deoarece, în timpul emisiunii ”Subiectiv”, ediția din 13 septembrie 2021,

informațiile dintr-un studiu publicat într-o revistă prestigioasă au fost prezentate în mod denaturat de către moderator, în sensul că, cei vaccinați au o încărcătură virală de 251 de ori mai mare decât cei nevaccinați, deși potrivit studiului personalul medical vaccinat avea o încărcătură de virus DELTA în căile respiratorii de 251 de ori mai mare comparativ cu cazurile de infectare cu tulpini mai vechi (detectate în perioada martie-aprilie 2020), dovedind astfel o contagiozitate mai mare a variantei DELTA, fapt de natură să afecteze comportamentul publicului telespectator în ceea ce privește vaccinarea împotriva virusului SARS-CoV-2, încălcându-se astfel prevederile art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului și 64 din Codul audiovizualului.

Potrivit dispozițiilor invocate, toți furnizorii de servicii media audiovizuale au obligația să asigure informarea obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor și să favorizeze libera formare a opiniilor, iar informarea cu privire la un subiect, fapt sau eveniment să fie corectă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

VICEPREȘEDINTE,
NICOLAIE BĂLAȘA-SORESCU

Red. Serviciul Juridic, Reglementări
și Relații Europene,

Șef serviciu Dumitru Ciobanu